

dS + MAANDAG 14 AUGUSTUS 2017 - OPINIES

(https://dsocdn.akamaized.net/Assets/Images_Upload/2017/08/14/dbaa76ae-8022-11e7-9b47-739b681afb02.jpg?width=1152&format=jpg)

‘Het was mogelijk geweest dat de president zijn zomervakantie had gebruikt om terug te kijken op een revolutionair halfjaar.’ © belga

President Trump: hoe het had kunnen zijn

Frans Verhagen wou Trump een eerlijke kans geven. Maar hij stelt vast dat hij het echt niet in zich heeft om president te zijn.

FRANS VERHAGEN

Wie? Amerika-journalist. Zijn 'Geschiedenis van de Verenigde Staten' verschijnt eind september.

Wat? Dat de Amerikaanse president zo'n hobbelig parcours aflegt, komt niet door 'fake news' of tegenwerking, maar door zijn falen als persoon.

Donald Trump is met vakantie. Dat wil zeggen dat hij zijn verblijf op zijn golfbanen tijdelijk permanent maakt. Het geeft hem de gelegenheid om na te denken over een halfjaar van wanprestaties. Maar het had anders kunnen lopen. Het was goed mogelijk geweest dat een zelfverzekerde, succesvolle president zijn zomervakantie had gebruikt om terug te kijken op een revolutionair halfjaar. Misschien had hij zelfs kunnen voorkomen dat hij op de golfbaan een crisis met Noord-Korea moet oplossen (*DS 8 augustus*) (http://www.standaard.be/cnt/dmf20170808_03009390).

Ik was erop voorbereid om rond de zomer toe te geven dat hij de gevestigde orde op zijn kop had gezet en met origineel en gewaagd beleid de langdurige impasse in de Amerikaanse politiek had doorbroken. Met lange tanden en frisse tegenzin zou ik hebben moeten erkennen dat ik de man had onderschat, dat hij de *transformative* president was gebleken die Amerika nodig had.

Alternatief scenario

Het had gekund. Trump had zijn politieke krediet kunnen gebruiken om Obamacare te herstructureren op een manier die de lange termijn van de ziektekostenverzekering kon garanderen. Democraten zouden gedwongen zijn hem te helpen. De burgers hadden hem lof toegezwaaid, Republikeinse politici hadden grommend ingestemd.

| We zijn voorbij het stadium van eens of oneens: dit presidentschap is afzichtelijk

Hij had een structurele belastinghervorming kunnen voorstellen, waarin het pakket van aftrekposten en voordeeltjes zou worden uitgekleeft, ten gunste van een lager tarief en meer rechtvaardigheid. Hij had de belasting voor be-

drijven kunnen terugbrengen tot twintig procent. Hij had er brede steun voor kunnen vinden bij beide partijen.

Trump had een gigantisch infrastructuurprogramma kunnen lanceren. Iedereen is het erover eens dat deze investeringen noodzakelijk en onontkoombaar zijn. Hij had het kunnen opzetten in overleg en combinatie met de staten, zoals president Dwight Eisenhower in 1956 het *Interstate Highway*-programma inkleedde. De financiering kon deels met hogere belastingen op brandstof. De steun van de politiek, zowel op federaal als op staatsniveau, zou overweldigend zijn. Het zou honderdduizenden banen in de bouw- en constructiesector opleveren.

Die sector zou ook profiteren van een serieus woningbouwprogramma in staten als Californië en Texas, waar de woningtekorten nijpend zijn. Hij had in de grote steden woningverbetering kunnen doorvoeren. Zelfs had hij in een opwelling van creativiteit een serieuze immigratiewet kunnen doorvoeren, zoals Ronald Reagan deed in 1986.

Trump had na een kleine aanpassing het *Trans Pacific Partnership*-verdrag kunnen aanvaarden, dat grote voordelen had voor de VS en een serieuze uitdaging zou betekenen voor China. Hij had het klimaatakkoord van Parijs kritisch kunnen omarmen, vanuit de vaststelling dat het vrijblijvend was en dat het bondgenoten links en rechts aan hem zou verplichten als hij de anti-opwarmingsretoriek van zijn partij zou pootje lichten. Hij had naar Brussel kunnen vliegen en de Navo-partners aan zich kunnen verplichten door steun en toewijding te verklaren en hen op te roepen hun beloftes na te komen.

Mogelijk had Trump het zespartijenoverleg van Noord- en Zuid-Korea, de VS, China, Japan en Rusland nieuw leven kunnen inblazen om de escalatie van Noord-Koreaans dreigementen te voorkomen. Maar dat zou diplomatie vereisen en een volledig functionerend departement van Buitenlandse Zaken en dan nog zou het waarschijnlijk nergens toe geleid hebben – sommige ontwikkelingen vinden plaats ongeacht wat de Amerikaanse president doet of niet doet.

Achterban plezieren

Tegelijkertijd had Trump kunnen doen wat hij nu ook doet: zijn superconservatieve en überopportunistische evangelische kiezersachterban plezieren door een hen welgevallige rechter in het Supreme Court te benoemen en de rechterlijke macht vol te stoppen met conservatieve rechters. Hij had

populistische retoriek kunnen combineren met praktisch beleid, niet naar het voorbeeld van de negentiende-eeuwse president Andrew Jackson, die de ahistorische Trump heeft omarmd, maar als de populist Huey Long, die tussen 1929 en 1935 de staat Louisiana fundamenteel veranderde.

Met het gezag en de macht van zijn ambt had Trump een toon kunnen zetten van actie. Na zijn overname van de Republikeinse Partij had hij die disfunctionele, puur op eigenbelang gerichte club kunnen dwingen hem te volgen. De politici hadden weinig keuze gehad. Een gesloten front als oppositie tegen een president van je partij die coalities vormt met de Democraten zou niet lang stand kunnen houden. Zo had Trump de populistische president kunnen zijn die hij zijn kiezers had beloofd. Republikeinen en Democraten in het Congres zouden geen andere keuze hebben gehad dan volgen.

Heeft het zin om te proberen je voor te stellen hoe een presidentschap dat zich aandient als het slechtste aller tijden eruit had kunnen zien? Ik denk het wel, al was het maar om te kunnen zien hoe Trump ons, critici en pessimisten, op het verkeerde been had kunnen zetten door zich als revolutionair te ontpoppen. Het is nodig die analyse te maken, omdat elke politieke carrière ergens de mogelijkheid in zich had te ontsnappen aan de waarheid achteraf dat het allemaal voorspelbaar was.

Er zijn politici die boven zichzelf uitstijgen, die dingen tot stand brengen die niemand voor mogelijk had gehouden, die negatieve verwachtingen beschamen en je tegenstribbelend doen toegeven dat je de mens had onderschat. Als liefhebber van Amerika had ik in dit stadium graag willen erkennen dat president Trump een verrassend efficiënt en verziend succesverhaal had neergezet.

Helaas, de man heeft het niet in zich. Dat komt niet door de *deep state*, *fake news* of tegenwerking zoals zijn acolieten en een krimpde groep onderknuppels de achterban proberen wijs te maken, maar door zijn falen als persoon. Er zaten eerder mensen met dubieuze normen in het Witte Huis, er zaten eerder klunzen of goedbedoelende mislukkelingen. Maar nooit werd Amerika geleid door iemand met het totale gebrek aan positieve menselijke kwaliteiten dat Donald Trump tentoonspreidt. We zijn voorbij het stadium van eens of oneens. Dit presidentschap is afzichtelijk, deze man is beschamend.

Wat had kunnen zijn is na zes maanden meer dan een treurzang over gemiste kansen. Het roept de vraag op of Amerika een president met deze gemankeerde karakterstructuur in goede orde kan overleven. Misschien is het

al te laat. Zes maanden maakten het verschil. Het had anders kunnen lopen.
